

Sygn. akt V U 283/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Mongiallo

Protokolant: star. sekr. sądowy Marta Grabowska

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku S. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania S. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 2 marca 2017 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt V U 283/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 marca 2017r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy S. G. prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie spełnia warunków do uzyskania świadczenia, określonych w przepisach art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie udowodnił wymaganego 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, a jedynie 8 lat, 11 miesięcy i 11 dni takiej pracy. Organ rentowy odmówił zaliczenia wnioskodawcy do szczególnego stażu pracy okresu zatrudnienia w (...) w L., gdyż brak jest informacji, w jakich okresach wnioskodawca był uczniem, a w jakich pracownikiem (na stanowisku rzemieślnika, pomocnika maszynisty).

Wnioskodawca S. G. wniósł odwołanie od decyzji wnosząc o jej zmianę, poprzez przyznanie spornego świadczenia. Domagał się uznania za pracę w warunkach szczególnych okresu jego zatrudnienia w (...) w L. od 1 lipca 1974r. do 15 października 1974r. (prace wymienione w wykazie A działu VIII poz. 13) oraz w (...) na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, zbrojarza- betoniarza oraz brukarza.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Nadto wskazał, że nie rozpatrywał okresu zatrudnienia w (...) na stanowisku mechanik, kierowca, robotnik

budowlany, brukarz, gdyż wnioskodawca nie przedłożył za ten okres dokumentów na potwierdzenie pracy w warunkach szczególnych, w tym wymaganego świadectwa pracy w warunkach szczególnych wystawionego przez pracodawcę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca S. G. urodził się (...) Na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił 25 lat, 1 miesiąc i 26 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 8 lat, 11 miesięcy i 11 dni okresów pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Dnia 30 stycznia 2017r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę. W wyniku jego rozpoznania wydano decyzję odmowną zaskarżoną w niniejszej sprawie.

/ bezsporne/

W okresie od 1 września 1971r. do 15 października 1974r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) w L., w tym do 30 czerwca 1974r. jako uczeń zawodu, od 1 lipca 1974r. jako rzemieślnik, a od 1 sierpnia 1974r. jako pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych spalinowych, w pełnym wymiarze czasu pracy.

dowód : - akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...);

Wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w L. początkowo w okresie od 25 kwietnia 1980r. do 19 lipca 1980r. na stanowisku mechanika samochodowego, a następnie od 2 grudnia 1980r. do 30 czerwca 1989r. na stanowiskach : mechanika, kierowcy, robotnika budowlanego, brukarza. Zakład zajmował się pracami zbrojeniowymi terenu pod budownictwo. Wnioskodawca został zatrudniony jako mechanik pogotowia technicznego, które usuwało awarie w sprzęcie ciężkim na budowach prowadzonych przez zakład. Praca odbywała się w terenie. Ekipa pogotowia składała się z kierowcy i mechanika. Wnioskodawca prowadził samochód pogotowia technicznego, a na miejscu razem z mechanikiem usuwał awarie sprzętu, dowoził części do naprawy. Następnie wnioskodawca przeszedł na stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego K., którym woził materiały budowlane, a potem jeździł betoniarką. Z uwagi na zamiar wyjazdu na budowę eksportową wnioskodawca został na własną prośbę przeniesiony do prac budowlanych i zajmował stanowisko robotnika budowlanego. W 1985r. przeszedł kurs betoniarza i 21 czerwca 1985r. uzyskał kwalifikacje zawodowe betoniarza. Od 2 grudnia 1985r. pracował w charakterze betoniarza. Wykonywał w wykopach prace betoniarskie przy zbrojeniu terenu.

W okresie od 26 września 1987r. do 4 maja 1989r. wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego. W tym okresie był zatrudniony w (...) Oddział w P. na budowie eksportowej w Czechosłowacji jako betoniarz. Pracę wykonywał do 27 marca 1989r., a od 28 marca 1989r. do 4 maja 1989r. wykorzystywał urlop wypoczynkowy po kontrakcie. W okresie pracy na budowie eksportowej wnioskodawca zalewał betonem zbrojenie pod nowo budowane hale, wylewał ławy betonowe, zalewał stropy. Ściany stawiali murarze.

Po kontrakcie wnioskodawca podjął ponownie zatrudnienie w (...) w L. na stanowisku brukarza. Prace tą wykonywał od 5 maja 1989r. do 30 czerwca 1989r., z wyłączeniem dnia 16 maja 1989r. - nieobecności nieusprawiedliwionej. Jako brukarz wnioskodawca kładł ręcznie krawężniki i płyty chodnikowe.

dowód : - zeznania świadka Z. B., e-protokół z 16.05.2017 r., 00:05:42-00:13:15 ;

- zeznania świadka R. T. , e-protokół z 16.05.17r., 00:13:15-00:25:48 ;

- przesłuchanie wnioskodawcy, e-protokół z 16.05.17r. 00:25:48 - 00:40:20 ;

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...);

- akta emerytalne wnioskodawcy;

- kopia świadectwa uzyskania kwalifikacji zawodowych betoniarza, k. 14;

- karta osobowa pracownika (...) Oddział w P., k. 37;

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest niezasadne.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z dyspozycją art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Z dyspozycji § 4 ust. 1 tego rozporządzenia wynika, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, ma okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W sprawie bezspornym było, że na dzień 1 stycznia 1999r. wnioskodawca udowodnił przed organem rentowym ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Niespornym było też, że wnioskodawca spełnił pozostałe warunki prawa do emerytury wskazane w powyższych przepisach, poza wykazaniem co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony wywodził w tym względzie, iż pracę w warunkach szczególnych wykonywał także w okresie pracy w (...) od 1 lipca 1974r. oraz przez cały okres zatrudnienia w (...) wraz z okresem pracy na budowie eksportowej, wykonując kolejno prace kierowcy samochodu ciężarowego, betoniarza i brukarza.

W postępowaniu sądowym toczącym się na skutek odwołania od decyzji organu rentowego nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron zawartych w Kodeksie postępowania cywilnego (art. 473 § 1 k.p.c.). Przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, także nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów; Sąd kieruje się zatem ogólnymi regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c. (por. wyrok SN z 712.2006 r., I UK 176/06).

Mając powyższe na uwadze, Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe na okoliczność charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w spornych okresach. W ocenie Sądu, przeprowadzone dowody z dokumentów zgromadzonych w uzyskanych w toku postępowania aktach osobowych wnioskodawcy oraz ze źródeł osobowych, tj. zeznań świadków i przesłuchania ubezpieczonego, pozwalały na ustalenie, że ubezpieczony nie spełnia spornej przesłanki szczególnego stażu pracy w wymiarze co najmniej 15 lat, co w konsekwencji nie pozwala na przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Zdaniem Sądu powyższe dowody niewątpliwie pozwalały na zaliczenie do szczególnego stażu pracy okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 1 lipca 1974r. do 15 października 1974r. w (...) w L. w charakterze najpierw rzemieślnika, a potem pomocnika maszynisty pojazdów trakcyjnych spalinowych, tj. okres zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (§ 4 ust. 3 rozporządzenia z 7 lutego 1983r.). Zarówno bowiem z akt osobowych wnioskodawcy, jak i przesłuchania ubezpieczonego wynika, że wnioskodawca po ukończeniu szkoły zawodowej został od 1 lipca 1974r. zatrudniony jako pracownik - najpierw rzemieślnik, a po zdanym egzaminie - pomocnik maszynisty.

Możliwe jest także - mimo braku akt osobowych i świadectwa pracy w warunkach szczególnych - zaliczenie częściowo do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...).

Niewątpliwie bowiem wnioskodawca od 2 grudnia 1985r. do 25 września 1987r. wykonywał prace betoniarza. Charakter jego pracy w tym okresie wynika zarówno z opinii o pracy wydanej przez zakład pracy 2 grudnia 1985r., jak i zeznań świadka R. T.. W tym okresie wnioskodawca posiadał już wymagane dla tego stanowiska kwalifikacje - potwierdzone świadectwem kwalifikacji zawodowych. Taki rodzaj pracy wnioskodawca wykonywał również w okresie pracy na budowie eksportowej w Czechach od 26 września 1987r. do 27 marca 1989r. - co potwierdza zaświadczenie - karta osobowa wydana przez (...) Oddział w P.. Wykonywał zatem prace wymienione w dziale V poz. 4 załącznika A do rozporządzenia z 7 lutego 1983r.

Przeprowadzone dowody nie dają natomiast podstaw do zaliczenia jako pracy w warunkach szczególnych pozostałego okresu zatrudnienia wnioskodawcy w tym zakładzie, tj. przed 2 grudnia 1985r. W okresie przed tą datą wnioskodawca wykonywał bowiem pracę na różnych stanowiskach, tj. mechanika, kierowcy i pracownika budowlanego - co jednoznacznie wynika ze świadectwa pracy, zeznań świadków i przesłuchania wnioskodawcy. Brak jest jednak dowodów, a tym samym możliwości ustalenia, w jakich okresach wnioskodawca pracował na poszczególnych stanowiskach. Spośród prac wykonywanych w tym okresie jedynie praca na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego kwalifikuje się do zaliczenia pracy w warunkach szczególnych. Nie ma jednak żadnego jednoznacznego dowodu, który pozwoliłby ustalić czasookres wykonywania tej pracy. Zeznanie świadków są w tym zakresie nieprecyzyjne i daleko niedokładne. Nie ma w szczególności jakiegokolwiek dokumentu pracowniczego pozwalającego na umiejscowienie w czasie wykonywanych przez wnioskodawcę czynności kierowcy. Obowiązków kierowcy-mechanika pogotowia technicznego nie można natomiast zaliczyć do prac wykonywanych w warunkach szczególnych. Niewątpliwie wnioskodawca wykonywał czynność kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, jednakże był to dojazd na budowę i powrót, czy dowóz części, a zatem nie były one wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy na danym stanowisku pracy. Z kolei w okresie przed uzyskaniem w czerwcu 1985r. kwalifikacji zawodowych betoniarza wnioskodawca na własną prośbę został przeniesiony do prac budowlanych. Brak jest jednak informacji, kiedy to nastąpiło oraz jakie faktycznie prace wówczas wykonywał. Dla ustalenia wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest natomiast wystarczające samo ustalenie, że pracownik czynności, o których mowa w załącznikach do rozporządzenia z 7 lutego 1983r., wykonywał bez sprecyzowania czasookresu ich wykonywania (por. np. wyrok SN z 15.12.1977r., II UKN 417/97).

Okres zatrudnienia w (...) przed 2 grudnia 1985r. nie spełnia zatem przesłanek pracy w warunkach szczególnych. Podkreślić bowiem należy, że pracą o takim charakterze są wyłącznie okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Jeśli chodzi o pracę wnioskodawcy na stanowisku brukarza w okresie od 5 maja 1989r. do 30 czerwca 1989r., na którym ręcznie układał betonowe krawężniki i płyty chodnikowe, to wskazać należy, że są to prace nie wymienione w załączniku A dziale V - prace w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych. Prace takie przyporządkowane są wprawdzie do prac w gospodarce komunalnej, jednak zakład, w którym zatrudniony był wnioskodawca był zakładem budowlanym wykonującym roboty ziemne i zbrojeniowe pod budownictwo. Sąd zgadza się z utrwalonym stanowiskiem judykatury, że przynależność pracodawcy do określonej gałęzi przemysłu ma znaczenie istotne i nie można dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego

pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały przypisane w akcie prawnym. Pracami w szczególnych warunkach nie są wszelkie prace uciążliwe i prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia czynnikami lecz jedynie takie, które zostały rodzajowo wymienione w załączniku do rozporządzenia, z przypisaniem ich do określonego działu przemysłu (por. wyroki SN z 16.06.2009r., I UK 20/09 i I UK 24/09, z 1.06.2010r., II UK 21/10, z 14.03.2013r., I UK 547/12, z 14.01.2014r., II UK 224/13).

W konsekwencji powyższych ustaleń należało uznać, że łączny staż okresów uwzględnionych do stażu pracy w warunkach szczególnych, wraz z uwzględnionym przez organ rentowy okresem takiej pracy wynosi łącznie 12 lat, 6 miesięcy i 25 dni i jest niewystarczający do spełnienia przez S. G. spornej przesłanki co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, jako niezasadne.